

Д-р Милка БАРЪМОВА

Сахаджа Йога или спонтанното единение с Аза

Въведение

Темата за сектантските движения занимава човечеството от новозаветната епоха. Още апостолите е трябвало да се справят и да се борят срещу тях както и да разгласяват доктриналните им отклонения с цел да предпазят християните. Следователно, *сектантското движение* е феномен, който датира от векове, със силно присъствие е в нашето съвремие и продължава да се развива с много високи темпове. С други думи, сектантските движения днес, разпространени във всички държави, включително и в България, представляват реално предизвикателство както за Църквата така и за обществото. Предизвикателство обаче, пред което не трябва да се застава с безпокойство, а с комплексни знания. От своя страна пък, солидните знания биха могли да спомогнат за подготвянето на добри аргументи и да окуражат започването на един евентуален диалог. Тези знания обаче, могат да се добият единствено и само благодарение на обстояните и задълбочени изследвания или статии на специалистите по нови религиозни движения (НРД). Предоставени свободно подобни материали ще са полезни за широката публика и ще помогнат за едно по-обстойно запознаване с най-разпространените НРД както в България, така и извън пределите ѝ. Целта на следващия материал свързан със *Сахаджа Йога* е именно тази.

Изборът на движението Сахаджа Йога беше обусловен не само, защото то е световноизвестно и световно разпространено, но и защото отговаря на трите основни критерии за разпознаване на едно НРД:

- Ръководи се от личност, която има власт и е почитана, а понякога дори и обожествявана.

При НРД, тази личност се представя в повечето случаи като едно от трите лица на Св. Троица или като Бог слязъл на земята, или като месия, апостол, гуру, посредник между Бога и човеците и дори като спасител. Много често, на тази личност е посветен специален обряд, по време на който ѝ се принасят символични приношения, като цветя и благовония или по-скоро материални дарения, най-вече под формата на чекове. Необходимо е да се прекланят пред нея и да ѝ говорят с голямо уважение!

В случая на Сахаджа Йога тази личност, която е *поставена на пиедестал* и дори е *считана за Бог* до смъртта си е Шри Матаджи Нирмала Деви – основателката на движението.

Вторият критерий за разпознаване на едно НРД се концентрира върху факта, че

- Неговият основател е непрекословен и единствен автор на учението на движението, на обряда и на организацията.

При НРД мнението на основателя е неоспоримо. В голяма част от случаите, той е също и автор на книгите, брошурите както и издател на списания, вестници или други периодични издания на движението. Съчиненията му се приемат за „боговдъхновени“ и понякога имат по-голяма стойност дори от Библията. Сахаджа Йога, която си поставихме за цел да представим тук, отговаря безусловно на този критерий. *Основателката на движението - Шри Матаджи е единственият автор на доктрината, обряда и организацията на движението.* Мнението ѝ е неопровержимо.

Третият критерий, който позволява една религиозна група да бъде определена като НРД е фактът, че

- Доктриналните концепции на движението представляват смесица от „взети назаем“ учения и идеи.

По друг начин казано, това, което характеризира по-голяма част от НРД е *компилацията*. Техните богословски концепции представляват компилация от различни мисли и учения произтичащи от християнството, индуизма, будизма, исляма, окултизма, теософията, както разбира се и от идеи на самия религиозен водач.

В случая на Сахаджа Йога – доктрината ѝ е изцяло *синкретична* и представлява смесица *от индуизъм, християнство, будизъм и ислям.*

1. Представяне на Сахаджа Йога

1.1. Биографични бележки

Основателката на Сахаджа Йога – Шри Матаджи Нирмала Деви е родена на 21 март 1923 г. в Чиндвара, Индия в протестантско семейство. Баща ѝ Прасад Рао Кришнан Салве, юрист по професия, е защитник на свободата и на идеята за независимост на Индия, както и член на първата законодателна власт в Индия. През 1920 г. той се жени за Корнелия Салве и посвещава целия си живот на семейството си и 11-те си деца.

Шри Матаджи прекарва детството си в семейната къща в Нагпур, а ваканциите - в ашрамите и най-вече в този на Махатма Ганди. По-късно тя започва да учи медицина и през 1942 г. оглавява студентското движение за независимост на Индия.

След провъзгласяването на независимостта, през април 1947 г., Шри Матаджи се омъжва за Чандика Прасад Шривастава – член на индийската администрация и от брака им се раждат две момичета. Изглежда, че през тази епоха от живота си Шри Матаджи се посвещава единствено и изцяло на семейството и на съпруга си.ⁱ

През 60-те години на XX век Шри Матаджи започва да се интересува от „лъжливи гуру“ като Бхагван Шри Раджниш (1931-1990) познат още като *Ошо* и от неговото учение.ⁱⁱ

Така на 5 май 1970 г. Шри Матаджи слага край на периода посветен на семейството и започва да твърди, че усеща в себе си *пробуждането на кундалини*ⁱⁱⁱ и, че се е сдобила с качеството да *дава себerealизация* на няколко души едновременно. По друг начин казано, тя претендира, че е способна да *събуди кундалини*, която се намира в тях и официално си присвоява мисията да посвещава хората, за да станат „реализирани“ чрез Сахаджа Йога.^{iv} Ето как тя описва случката: „*Видях кундалини, която е първичната сила в нас, която е Светия Дух в нас...И след това видях всичко отворено и силен буреносен дъжд от лъчи премина през главата ми. Почувствах се като изгубена, като че ли нямах нищо повече. Имаше само милост...*“.^v

Малко след тази реализация, съпругът на Шри Матаджи е назначен за генерален секретар на морската организация на ООН, чието основно седалище се намира в Лондон. Именно в Лондон, по време на конференции, Шри Матаджи започва да разпространява своите идеи пред публика и развива **Сахаджа Йога**. На 2 декември 1979 г. тя обявява *божествеността си* пред своите последователи.^{vi}

През 1987 г. ашрамите на Сахаджа Йога в Англия са вече пет на брой. Там живеят нейните членове всички заедно и споделят живота и идеите си. През същата година, последователите на Шри Матаджи са 220 души на брой и структурата на организацията е вече създадена.^{vii}

Членовете, които Шри Матаджа среща в Англия идват от целия свят. Те са повлияни от нея и завръщайки се в родината си създават центрове Сахаджа Йога. Така през 1994 г. Сахаджа Йога е разпространена в повече от 30 държави. В България първите публични изяви на Сахаджа Йога датират от 1990 г., а за периода 1990-1996 гг. самата Шри Матаджи е посетила държавата ни шест пъти.

На 20 юли 2008 г., на 85-годишна възраст Шри Матаджи обявява своето „пенсиониране“ и „благославя“ всички последователи на Сахаджа Йога с *безпрецедентна и пълна свобода да стават гуру и да формират индивидуални организации събирайки средства и разпространявайки нейното учение*. С други думи, Нирмала Деви не посочва конкретен *духовен наследник!*^{viii}

На 23 февруари 2011 г. Шри Матаджи почива в Италия, а на 28 февруари 2011 г. е погребана в Ню Делхи, Индия.

Днес, движението Сахаджа Йога е разпространено в повече от 90 държави, а неговите последователи са около 100 000 на брой. Тази висока бройка членове се дължи на факта, че Шри Матаджи е насърчавала постоянно последователите си да набират нови членове по много активен и настоятелен начин: „*Искам да се сближавате с хората, да се срещате с тях, да се обаждайте на вашите близки, на вашите съседи – на всички*“.^{ix}

Следвайки съветите на гуруто, последователите на Шри Матаджи използват всички възможни начини да привличат нови членове. Така, те проповядват Сахаджа Йога раздавайки брошури, лепейки афиши и организирайки изложби. Колкото до финансирането на групата, то тя се финансира от т.нар. продажба на видео и аудиокасети, на снимки, на плакати, на песнопойки, на медальони и др., както и от организирането на *пуджа*^x на местно, национално и интернационално ниво.^{xi} Шри Матаджи (преди смъртта си) или директен член от нейното семейство са притежатели на недвижими имоти в целия свят – в Италия, Франция, Индия, Канада, Англия и др. Нещо повече, в нейна полза работят и няколко неправителствени организации в Индия като например *Международния здравен център*-Болница Нирмала Деви в Белapur, *Академията за изкуства и музика* в Нагпур и *Център за изоставени жени и деца* „Вишва Нирмала Прем Ашрам. През ноември 2003 г. преди да напусне САЩ Нирмала Деви създава и *Световния център за развитие в Сахаджа Йога* (W.C.A.S.Y.). С оттеглянето си обаче през 2008 г. Шри Матаджи лишава този център, както и всички водачи на движението от каквито и да е правомощия над Сахаджа Йога. През 2007 г. е учредена Световната фондация „Сахаджа Йога“.

Още през 1986 г. Шри Матаджи започва издаването и на списание озаглавено *Божествен хладен бриз*. Създадено е също така и радио *Сахаджа Йога*. През май 2011 г. в България започна издаването на вестник *Сахаджа Йога*.

1.2. Учението на Сахаджа Йога

Както вече беше споменато, учението на Сахаджа Йога е чиста проба компилация от ученията на няколко големи религии като християнството, исляма, индуизма и будизма. То е напълно лишено от иновативни идеи и не представлява нищо друго освен амалгама, към която са добавени алтруистични и хуманитарни идеи като тези за хармонията, за изкуството да живееш, за мира в света, за благотворителността от всякакъв тип, за изцеляването на болести и т.н.^{xii}

Тази синкретична доктрина на Сахаджа Йога е представена най-вече в пуджите, по време на конференции, както и в напътствията и съветите давани от самата Шри Матаджи. Освен това доктрината е детайлно представена и в съчинението на един от швейцарските последователи на Шри Матаджи, озаглавено *Възкачване* и публикувано през 1985 г.^{xiii}

1.2.1. Богословска доктрина

Сахаджа Йога

От първостепенно значение в учението на Шри Матаджи е идеята за *Сахаджа Йога* (от санскритски – *сахаджа* – естествен, спонтанен), която според нея е *единственият начин на медитация, който се основава на опита наречен себереализация* (пробуждане на кундалини). Сахаджа Йога е следователно, *единственият начин да се достигне реализация, чиято първа проява е усещането на тихи вибрации предизвикващи лек полъх на върха на пръстите*.^{xiv}

Нирмала Деви проповядва *върховенството на Сахаджа Йога*, като съдия и спасител на хората: „*Сахаджа Йога е Страшният Съд [...], вие ще бъдете съдени едва след като влезете в Сахаджа Йога. За тази цел, след вашето влизане ще трябва тотално да ѝ се отдадете*“.^{xv} Тя нарича Сахаджа Йога *универсална чиста и божествена религия* и подчертава, че нейните последователи трябва да се гордеят, че принадлежат към тази „*велика и истинска религия*“, защото до момента не е съществувала друга такава религия на истината. Шри Матаджи изтъква още, че всички религиозни водачи са *ракиаса*, т.е. демони, а техните последователи не са друго освен фанатици. Според нея, религиите са *общности на фанатици* и си позволява дори да нарече сръбският народ *ракиаса*.^{xvi}

Шри Матаджи налага основното правило за присъединяване към Сахаджа Йога казвайки: „*Обичай ближния си като себе си. Кой е твоят ближен? Това е Сахаджа Йога*“.^{xvii} Нещо повече, благодарение на Сахаджа Йога, подчертава Нирмала Деви, човек може да *се изцери едновременно и от болестите, и от греховете*.^{xviii}

Кундалини и себереализация

Шри Матаджи учи, че *чакрите* могат бъдат балансирани чрез пробуждането на кундалини – енергията намираща се в костта *сакрум* (триъгълната кост в основата на гръбначния стълб), която по принцип е заспала. Според Матаджи, кундалини е отражение на Светия Дух в човека или *Ади Шакти* (крайната женска сила). Кундалини е божественото желание, а божественото желание е *Шакти*. Оттук - йога не възможно без пробуждане на кундалини.

Това пробуждане, както вече споменахме, се осъществява според Нирмала Деви чрез *медитацията Сахаджа* в комбинация с желанието и със свободния избор на практикуващия я. Шри Матаджи изтъква още, че когато се осъществи пробуждането на кундалини, у практикуващия се забелязва понижаване на ритъма на мислене и оттам той влиза в съзнание без мисли. От своя страна навлизането в едно такова съзнание ще му донесе пълен мир и ще го изпълни с неимоверна радост.

Шри Матаджи подчертава, че когато кундалини преминава през коронната чакра наречена *сахасрара* и известна още като „*Хилядолистен лотос*“, то тогава човек усеща лек хладен бриз на върха на главата си и/или върху ръцете си. Тези усещания или вибрации

Нирмала Деви нарича *себереализация*. Последователите ѝ вярват, че тези вибрации са божествената енергия. В случай, че човек усеща топлина, това означава, според Матаджи, че кундалини се подготвя да спре.

Личността на Шри Матаджи Нирмала Деви

Шри Матаджи Нирмала Деви счита себе си за *Майка на всички майки, за първото възплъщение на Светия Дух и на Христос*.^{xix} Нещо повече, бидейки с божествена същност, тя може, така да се каже „да спаси човешките същества не само, за да ги освободи“, но също така и, „за да им предложи Царството Небесно“. Шри Матаджи претендира, че е *всемогъща* и *вездесъща*. Като *всемогъща*, тя може да поеме всички нужди на своите последователи: „*Всичките ми сили ще ви закрилят, моята Любов ще ви храни и моята Природа ще ви изпълва с мир и радост*“. Като *вездесъща*, изтъква, че може да действа от разстояние: „*Не трябва да присъствам там телом. Всичко е в силата да бъдеш навсякъде. Начинът ми да бъда се състои в това да познавам всеки един от вас и да знам всичко за вас*“.^{xx}

Шри Матаджи твърди още, че тя е *женската ипостас* на божеството, *небесната съпруга* (Парвати=Кали=Сарасвати=Лакшми), *творческата енергия* на Бог-Отец (Шива=Брахма), *Дева Мария* и дори, че една от нейните предни инкарнации е *Фатма, дъщерята на Мохамед*. Според учението на Нирмала Деви, *тя е дошла като Учител, Месия, Майтрея, Калки*^{xxi}, за да спаси тези, които са избрани, за да ги измъкне от тази лоша епоха Кали Юга^{xxii} и, за да им помогне да влязат в златния век на *Царството Божие* (Сатия или Крита Юга). Шри Матаджи изтъква, че тя е тази, с чието раждане е започнала Крита Юга, защото така са пожелали божествата.^{xxiii}

В допълнение, Нирмала Деви цели да спечели доверието на своите последователи казвайки им, че тя е с тях навсякъде и напълно телом, духом и по всякакъв начин: „*Всеки път, когато се обърнете към мен, аз ще бъда близо до вас с цялата си сила, обещавам ви. За тези, които искат да отидат в ада, аз ще ги сваля там*“.^{xxiv}

След смъртта на Шри Матаджи обаче, изглежда, че личността ѝ съвсем не е поставена на пиедестал. Както вече споменахме, през 2008 г., самата тя дава право на всеки да бъде ръководител и водач в Сахаджа йога !

Иисус Христос

Шри Матаджи сравнява Христос с Ганеша^{xxv}. Ето как се обръща тя към Него в една сахаджа-молитва: „*Ти си словото, което беше в началото [...] Ти-дете Иисус и Христос-Царю. [...] Ти, който пазиш портите адови...Ти, който си съблазнителен и чаровен. [...] Ти имаш голям корем показващ удовлетвореност [...] Ти мърдаш ушите си*“.^{xxvi}

Освен това сравнение с Ганеша, Нирмала Деви твърди още, че:

- Христос е самата тя;
- Христос е нейн син;
- Христос е Вишну^{xxvii};
- Христос е син на Вишну;
- Христос е Чайтания^{xxviii, xxix};

Тя нарича Иисус Христос още Шри Иисус Христос или Шри Калки Иисус Христос. За нея Иисус Христос е едно много важно *въплъщение*, без чието дело нито едно човешко същество не може да се издигне.

Шри Матаджи подчертава, че Иисус Христос е бил на-великият *сахаджа йоги*, че е притежавал много сили. В същото време обаче изказва и друго противоречиво мнение, че историческият Иисус е бил на предпоследното ниво на спасение.^{xxx} „Той следователно е пробвал да пробуди кундалини, но е успял да даде много трудно реализация на едва двадесет и един души“, докато със Сахаджа Йога „се реализират хиляди хора“.^{xxxi} Шри Матаджи говори за себе си като за наследник на Христос: „Аз съм тук да ви кажа тези неща, които Христос не успя да ви каже и да изпълня това, което той искаше да каже“.^{xxxii}

Шри Матаджи Нирмала Деви изтъква също така, че Христос е говорел за карма, за прераждане, за себerealизация и за божествената женственост в лицето на Светия Дух, следователно за Божията Майка.

Есхатология

Шри Матаджи Нирмала Деви предупреждава аудиторията си, че светът вече е навлязъл в апокалиптична епоха. „Ще бъдете съдени тук, на тази земя“ - казва тя и според нея сега е най-важното време, защото Сахаджа Йога е Страшният Съд. Тези, които са останали извън Сахаджа Йога ще бъдат съдени и ще умрат.^{xxxiii} Шри Матаджи подчертава, че въобще няма спасение извън Сахаджа Йога: „Веднъж влезли в Сахаджа Йога вие трябва да се задълбочите в нея иначе няма да бъдете спасени“.^{xxxiv} И тя казва още, че „светът си отива“ и, че „80% от хората ще умрат, 10% се намират пред портите адови и 10% ще бъдат Сахаджа Йога; именно тези 10% ще бъдат спасени“.^{xxxv} Шри Матаджи Нирмала Деви изтъква, че тези, които не са Сахаджа Йога ще бъдат унищожени от Месията-Калки. Тя обяснява по следния начин последните дни: „Когато Сахаджа Йога свърши с нас, т.е., когато бъдем разделени, Калки=Нирмала ще извърши последното убийство. [...] Във вашите мозъци са влезли много демони, защото вие сте заобиколени от порочни хора, които вършат лоши неща в името на религията, на политиката, на прогреса, на образованието. Но вие можете да бъдете добри въпреки, че можете да бъдете унищожени, тъй като имате демони в главите си. Сахаджа

Йога може да ви изчисти напълно и да направи от вас положителни, безусловно добри и вярващи хора“. И въпреки това, според Шри Матаджи, спасението не е гарантирано на 100% дори и на последователите на Сахаджа Йога, ако те не се посветят на нея изцяло. Нирмала Деви изтъква, че не пести сили за своите последователи, за да могат те да преминат изпита на Страшния Съд, но те също трябва да й сътрудничат и да й посветят голяма част от времето си.^{xxxvi}

Нещо повече, Шри Матаджи уведомява, че ако мнозинството от хората се присъединят към Сахаджа Йога е възможно да се избегне евентуална трета световна война. *„В края на краищата Сахаджа Йога ще бъдат тези, които ще бъдат свикани на събрание, а не дипломатите: те ще решат какво трябва да се прави в света и ще станат господари на бъдещия свят“.*^{xxxvii}

1.2.2. Социална доктрина

Организация на Сахаджа Йога

Организацията на общността не е много сложна. На върха на групата до смъртта си стои Шри Матаджи Нирмала Деви. На нея са подчинени *международните водачи*, а на тях пък са подчинени *регионалните водачи*. И въпреки това Шри Матаджи беше тази, която дърпаше конците и командваше своите последователи казвайки: *„Трябва да знаете, че ние с вас сме свързани чрез посредничеството на вашия водач. И най-вече това не бива да се критикува, а по-скоро да се одобрява“.* Нещо повече, тя беше тази, която определяше контактите между членовете и водача, както и тези между самите водачи карайки ги да подписват *протокол*, който трябваше да бъде стриктно спазван.

Що се отнася до местните общности, то те са наречени *колективи*. Шри Матаджи Нирмала Деви изтъкваше, че колективността и колективното съзнание са от първостепенна важност за *чистата и световна религия*, която действа и се проявява в основен събирателен образ. Колективността е и единственият метод, чрез който хората могат да бъдат пречистени, твърдеше тя.^{xxxviii}

Към днешна дата, Сахаджа Йога е без централна организация и ръководство!

Ритуали и религиозни практики

Шри Матаджи Нирмала Деви изисква от своите последователи безусловна преданост към самата нея както и откъсване от всичко, което й е чуждо: *„Вие трябва да се посветите изцяло на мен, не на Сахаджа Йога. Сахаджа Йога е само едно от моите изображения. Напускайки всичко, вие трябва да се привържете към мен...без условия и без дискусии“.*

Според Нирмала Деви едно такова пълно откъсване е необходимо, защото егото пречи едновременно и на пробуждането на кундалини, и на духовния прогрес. То (егото) предлага на човека единствено „възможността да развива демонични наклонности“.

Освен всичко друго, Шри Матаджи налага на своите последователи откъсване от семейната среда, освен ако разбира се семейните и социалните връзки не са в интерес на Сахаджа Йога: „Когато едно семейство е враждебно настроено към последователите на Сахаджа Йога, то то може да бъде напълно унищожено по много суров начин“.^{xxxix}

Нирмала Деви изисква не само пълно подчинение на самата нея, но задължава всеки от членовете ѝ да медитира индивидуално сутрин и вечер пред нейната снимка. Според Шри Матаджи индивидуалната медитация на преданост цели не само сливане със самата нея, но генерира и колективното съзнание. Ето какво точно казва тя относно предаността: „Вие трябва да практикувате тотална преданост чрез медитацията. Не го правите, за да получите незабавно добро. Вие сега сте едно колективно цяло и затова не трябва да правите нищо за самите себе си, а за колективното цяло“.^{xi} И още: „Вие трябва да сте тотално привързани към мен, а не към Сахаджа Йога; Сахаджа Йога е само една от моите страни. Без тотална преданост не можете да израстете. Без тотална преданост никога няма да успеете“.^{xii}

Според учението на Шри Матаджи, по време на индивидуалната медитация, медитирацията трябва да вдигне ръцете си и да разтвори дланите си. Така ще почувства вибрации върху пръстите си, които се излъчват на разстояние от снимката на Матаджи.^{xiii}

Нирмала Деви изисква още и изключителна концентрация върху дейностите на групата и организира международни срещи и стажове по класическа музика. Някои от нейните последователи живеят в *ашрами*.^{xiii} В тези ашрами, те практикуват обща медитация и рецитират мантри и отправят хваления към индуистки божества.^{xiv}

В общността на Сахаджа Йога се практикува и въздържание от храна и сън, което се счита като един вид послушание към Шри Матаджи. Тази последната изисква от своите членове да слушат и да гледат нейни касети. От друга страна, Нирмала Деви налага цензура върху четенето на пресата считайки вестниците за *злокобни*.^{xv}

Хранене

Храненето в Сахаджа Йога е в съответствие със съветите давани от Шри Матаджи. Главният принцип е *никакъв фанатизъм по отношение на който и да е вид храна*. Нещо повече за последователите на Сахаджа Йога е важно човек познавайки своето състояние и своите проблеми да се придържа към диета, която спомага за *запазване на баланса*.^{xvi}

Според учението на Шри Матаджи всеки може да яде каквото желае, защото храната не влияе на духа. Първата и най-важна съставка в едно ястие обаче е *любовта*. Любовта трябва да

се изразява във всеки детайл по време на приготвянето. Относно употребата на *месо*, Шри Матаджи изтъква следното: „*Можете да ядете всичко, което желаете, само не се хранете с месо от животни, които са по размер по-големи от вас самите. В противен случай ще развиете странен вид мускули. Яжте само животни, които са по-малки по размер от вас*“. Нещо повече, тя подчертава, че „*тези животни нямат развито чувство на състрадание и, че „те са подобни на вегетарианската храна*“. И още: „*Не сте вие тези, които ги убиват, а специални машини извършват това. Вие ядете, защото на вас ви е нужна храна*“.^{xlvii} С други думи в Сахаджа Йога се разрешава консумацията на месо и месни продукти от животни по-малко по размер от човека! В Сахаджа Йога се разрешава консумацията на яйца. Яйцата и рибата обаче не са препоръчителни за тези, които имат проблеми с черния дроб.

Забранена е употребата на всякакъв вид алкохол, както и на вещества променящи съзнанието. *Алкохолът е основната пречка* за тези, които искат да получат себerealизация и да практикуват Сахаджа Йога. Според Шри Матаджи пристрастеността към алкохола е по-обезпокоителна, отколкото към цигарите, защото пушейки, изтъква тя, човек разрушава физическото си тяло, а пиенето атакува съзнанието и възприятието.^{xlviii} Според Сахаджа Йога, ако човек болезнено зависим от алкохола, практикува редовно медитация и изчистване на тънкото енергийно тяло, то с течение на времето зависимостта ще изчезне и желанието му да го употребява ще отпадне.^{xlix}

Болести, медицина, лечение

Шри Матаджи отхвърля категорично модерната медицина. Тя използва единствено *аюрведическа медицина*, която е записана във Ведите. Претендира, че чрез пробуждане на кундалини има силата да лекува всички болести, от най-обикновените като хрема до най-тежките като рак и СПИН.¹ Според нея, голяма част от физическите и психическите заболявания се дължат на *запушени чакри* или на хиперактивност на левия и десния канал. Нещо повече, тя изтъква, че не може да съществува цялостна личност, ако чакрите не са свързани помежду си чрез енергийното течение *кундалини*. Шри Матаджи подчертава, че болести като левкемия, диабет и цироза на черния дроб атакуват най-вече хора, които мислят много. Вместо да изпраща своите последователи при официално признати лекари тя им обяснява произхода на болестта по свой собствен начин и дава съвети за лечение. Например, според Нирмала Деви, болестта СПИН идва от централното сърце, дистрофията на мускулите пък е резултат от нарушение на принципа Шри Ганеша и т.н.^{li} Що се отнася до болестта рак, то за Шри Матаджи, „*тя е провокирана от факта, че се пренебрегва пробуждането на кундалини. Докато кундалини не е пробудена, човек няма да може да се излекува от рака*“.^{lii}

Единственото лекарство, което тя *предписва* за всички болести е снимката: „*Относно лечението на хората ви съветвам да използвате единствено моята снимка. Така ще има повече последователи на Сахаджа Йога и по-малко болни хора*“. Използване на снимката на Шри Матаджи се предлага също и за повишаване на плодородието и за деактивиране на радиацията в заразените площи.^{liii}

Нещо повече, Нирмала Деви твърди, че Сахаджа Йога е излекувала няколко пациента от левкемия и още, че самата тя е излекувала трима души от СПИН и един глухоням шепнейки му мантри на ухото.^{liv}

Освен с практическа медицина, Нирмала Деви се занимава и с *генетика*. Тя изтъква, че при източните хора съществуват два вида гени – един на Майката, който предпазва от клевети и един на Бащата. Според Матаджи, тези гени не съществуват при хората от бялата раса, но пробуждането на кундалини може да спомогне за тяхното възстановяване.^{lv}

Брак, развод, бременност, аборт

Шри Матаджи е тази, която организира до смърта си *браковете* в общността на Сахаджа Йога. Тя и нейните помощници намират съпруг или съпруга на всяка или всеки, който се е обърнал към тях с молба за „помощ“.^{lvi} Въпреки това, Джудит Кони изтъква, че уредените бракове в общността не са винаги щастливи и нямат голям успех.^{lvii} Браковете Сахаджа Йога са групови и се извършват по време на пуджите в края на организирани до Индия пътувания.^{lviii}

Що се отнася до *разводите*, то Сахаджа Йога не са задължени да искат съвет от Шри Матаджи. Наблюдава се някаква слаба толерантност към партньорите, които не са членове на общността, но по принцип последователите на Шри Матаджи са окуражавани да се разделят със своите половинки, които не са Сахаджа Йога.

Бременните жени се радват на специално внимание от страна на Нирмала Деви, защото ако те родят в лоното на общността, това означава, че тези деца *още с раждането си ще бъдат реализирани*. По друг начин казано, децата родени в общността са членове на международното семейство на Сахаджа Йога. Ето защо за тях са отговорни Сахаджа Йога от целия свят.^{lix}

Шри Матаджи се изказва и по отношение на *абортите* и то в полза на правото на аборт. Според нея, ако жената страда, трябва да ѝ се разреши да абортира. За Нирмала Деви едно живо същество е по-важно от едно неродено същество, защото детето, което не се е родило винаги може да се прероди.

Децата

По отношение на децата в общността, трябва да се отбележи, че възпитанието им е изключително стриктно. Шри Матаджи подчертава, че ако децата не са послушни то родителите им могат да ги бият и преди навършване на 5-годишна възраст.^{lx}

Някои деца са отделяни от съвсем малки от родителите си, за да бъдат изпращани в училищата на общността, които се намират най-вече в чужбина - в Рим за предучилищна, в Индия за начало и средно училище.^{lxi} Джудит Кони отбелязва, че това става още на 4-годишна възраст.^{lxii} Изоставянето на децата в такива училища се обяснява по следния начин: *„Всеки може да роди дете – дори кучето може да има малки [...] Създаването на едно дете следователно не е нещо изключително [...]. Имате единствено грижа за него, както имате грижа и за „всички“ деца на Сахаджа Йога, които не са ваши [...]. Вие изоставихте първо семейството си, после децата си, всичко, стигнахте до края [...]. Нашите връзки и самоличности трябва да бъдат напълно изоставени“*.^{lxiii}

Всъщност, в Сахаджа Йога, на родителите са отнети всички естествени функции да възпитават децата си. Ето какво казва точно Шри Матаджи: *„Вие трябва просто да си изпълните задължението като че ли сте все едно попечител, само и единствено попечител. Не трябва да се привързвате към него (б.а. детето): това е моя работа! Трябва да ме оставите (...) аз вече съм дала инструкции относно това какво трябва да се направи за детето. Но тези деца са мои, а не ваши (...) Вашата отговорност е само да се грижите за тях“*.^{lxiv}

Парите

Концепцията за *парите* заема важно място в социалните идеи на Шри Матаджи. При повод тя подчертава, че *„всички Сахаджа Йога трябва да научат как „работят“ парите. Господ не го знае: ние трябва да се грижим това, за да не отегчи Той“*. По друг начин казано, всички пари принадлежат на Шри Матаджи – тя е изворът и тя е посоката, в която всичко се насочва. Последователите ѝ не трябва никога да съжालват за парите, които са били изхарчени доброволно за дейности свързани с нея или са били поискани в нейно име.^{lxv}

2. Критически анализ на Сахаджа Йога от православна гледна точка

Идеята да бъде подложена Сахаджа Йога на кратък критически анализ дойде в процеса на работа, след като се натъкнахме на няколко основни точки, по които учението на Шри Матаджи е очебийно несъвместимо с християнското. Критиката ще се базира именно на тези няколко точки, а основните ѝ цели са:

- 1.- Да покаже несъвместимостта на християнското учение и в частност на православното с това на Сахаджа Йога.
- 2.- Да предупреди и предпази по индиректен начин.

Сахаджа Йога

Изследвайки учението на Сахаджа Йога човек сам може да си даде сметка, че в него изключително малко неща са наистина нови. Учението на Шри Матаджи събира в себе идеи на различни течения и множество практики, които понякога се явяват дори антиномични. Шри Матаджи е взаимствала както от християнството, исляма, индуизма, будизма, така и от окултизма и теософията. По друг начин казано, доктрината на движението представлява *компиляция* от различни религиозни и философски идеи.

Шри Матаджи определя Сахаджа Йога като „**универсална религия**“. Използването на термина *универсална религия* обаче е парадоксално, защото много предшестваци я религиозни движения са били съблазнени от тази идея и живо са я проповядвали. Следователно Шри Матаджи не е пионер, защото пътят е вече начертан. Например още в средата на XIX век Бахаулла (1817-1892) основателят на бахайството изразява подобни идеи.

Тази *универсална религия*, за която говори Матаджи, цели да *замести всички други съществуващи като запази типичните за всяка една от тях ценности и създаде една световна общност*.^{lxvi} Освен това, основателят на Бялото Братство Петър Дънов (1864-1944) и неговият ученик Омраам Микаел Айванов (1900-1986) също говорят за *универсалност* на общността (Бялото Братство), където ще царуват *любов и братство*. От друга страна, учението за създаването на „една световна перфектна религия на любовта и братството“^{clxvii}, на „единствена универсална религия“^{clxviii} се корени още в съчиненията на Алис Ан Бейли (1880-1949) и е един от основните постулати в Ню Ейдж движенията.

Идеята на Шри Матаджи, че Сахаджа Йога е „**единствената истинска религия**“ също не е уникална, защото една голяма част от Ню Ейдж движенията днес претендират за същото нещо. Например Ню Ейдж движението *Мандаром (Омизъм)*^{lxix} проповядва, че омизмът е *универсалната религия на единството на Божиите образи* и, че всички религии се събират в *една-единствена истинна религия* (омизма), за която откровение е получил техния основател – Жилбер Бурден (1923-1998), известен като Свами Амза Манара.

Есхатология

Есхатологичната доктрина на Шри Матаджи е по-скоро *латентна* и дори *неясна*. Тя съдържа характерните за есхатологията на новите религиозни движения от *интровертен тип*

елементи, т.е. на общности, които умишлено залагат на откъсването от света, считайки го за лош, за да изживеят своята религиозна история в една малка група на избрани. Както при тези движения така и при Сахаджа Йога се проповядва идеята, че само един определен брой от вярващи или избраници ще бъдат спасени. В случая на Сахаджа Йога това са тези, които са последователи на гуруто Шри Матаджи и следват нейните заповеди. Всички други извън общността на Сахаджа Йога ще бъдат съдени и ще умрат. По друг начин казано, надежда има единствено за спасение на самия себе си и на братята и сестрите от движението.

От това, което беше изложено по-горе виждаме, че есхатологията на Шри Матаджи няма нищо общо с християнското учение. Иисус Христос никъде не споменава, че само една малка затворена общност намираща се в ашрами, ще бъде спасена; още повече общност, която не спазва Неговите заповеди, а тези на лъжливи гуру. На въпроса: „...*Господи, малцина ли са, които се спасяват?*“ (Лука 13:23) Христос не дава положителен отговор. Той призовава хората да се подвизават да влязат през *тесните врата* (срв. Лука 13:24); или с други думи, всички са призовани към спасение, а не само ограничен брой както учи Шри Матаджи. Спасението е постоянен живот в Спасителя Христос. Спасението е единствено „...*в Христа Иисуса с вечна слава*“ (2 Тим.2:10).

Нещо повече, според православното учение, спасението на човешкия род няма нищо общо с „**принадлежността към една или друга определена общност**“. Св.ап. Павел казва: „*Защото по благодат сте спасени чрез вярата; и това не е от вас - Божий дар е; не е от дела, за да не би някой да се похвали. Защото Негово творение сме ние, създадени в Христа Иисуса за добри дела, що Бог е предназначил да вършим*“ (Еф. 2:8-10). Или, от православна гледна точка, спасението на човешкия род е само по благоволение и благодат Божия (срв. 2Тим 1:9) чрез вяра и дела (срв. Як.2:14-26), а не ставайки член на Сахаджа Йога!

Що се отнася до учението на Шри Матаджи за „**Месия-калки**“ и за „**Кали-юга**“, то то не ѝ принадлежи. Тя просто е взимствала тези идеи от индуизма тълкувайки ги по свой собствен начин и ги адаптира към своето учение. Например, Шри Матаджи се провъзгласява за калки, т.е. за последен аватар на Вишну, докато това не съществува в официалния индуизъм.

Иисус Христос

Както вече беше изложено, Шри Матаджи не учи, че Иисус Христос е Богочовек, а тя Го счита за **Ганеша**, за **Вишну**, за **син на Вишну**, за **Чайтания**, дори **самата тя се приема за Христос** или пък го счита за **свой син**. По друг начин казано, тя сравнява Христос с индуистки божества, със самопровъзгласили се гуру като самата нея или с кришнаистки философи като Чайтания.

Нирмала Деви не говори въобще за откровение или за изкупление. За нея следователно, Христос не е Изкупител на света, Който се е въплътил от Светия Дух и Дева Мария и, Който стана човек. Според Матаджи „**човек ще се спаси сам ставайки член на Сахаджа Йога**“ и няма нужда от Изкупител.

Спасението чрез Сахаджа Йога, което е проповядвано от Нирмала Деви няма нищо общо с православната християнска доктрина. Самият Христос е казал: „*Аз съм вратата: който влезе през Мене, ще се спаси, и ще влезе, и ще излезе, и паша ще намери*“ (Йоан 10:9). Спасението не може да бъде установено току-така! Според Митр. Иларион Алфеев, спасението е двоен процес, при който се освобождаваме от греха, смъртта и дявола, за да се изпълним с Христос Бог – Нашият истински Спасител. Човек, който е спасен, е спасен, защото живее чрез Бога Нашия Спасител, а не чрез Шри Матаджи или други самозвани гуру. Единственият, който притежава необходимите сили да унищожи и, който унищожава греха в нас, смъртта и дявола е Христос.^{lxx}

Шри Матаджи използва фактически само името на Христос за свои собствени цели. Идеите й са в противовес с библейското и християнското учение, защото според православната догматика, Божият Син не може да бъде сравняван нито с божества от индуисткия пантеон, които са плод на човешкото въображение, нито с философи живели през XV-XVI вв., а още по-малко с самопровъзгласили се гуру като Шри Матаджи. Христос е *Слово Божие* и за Неговата Божественост свидетелства св. Йоан Богослов: „*В началото беше Словото, и Словото беше у Бога и Бог беше Словото*“ (Йоан 1:1).

По отношение на теорията на Нирмала Деви, че „**историческият Иисус се е намирал на последното ниво на спасението**“, то тя е напълно богохулна и не се корени въобще в християнството. Това са лични виждания, които може би устройват по някакъв начин Матаджи и са част от основата на нейното учение. Те обаче нямат нищо общо с християнското учение за Христос като *Спасител на човешкия род*.

Идеята на Шри Матаджи, че Христос „**се е опитал да пробуди кундалини, но много трудно е дал реализация на едва 21 човека**“, тя също няма нищо общо с християнската доктрина. Христос никога не е говорил за кундалини и никога не е проповядвал себереализация. Идеята за кундалини дори не се толерира от християнството. Първо, защото учението за кундалини принадлежи на различни от християнството религиозни традиции и второ, защото самите идеи за „**кундалини**“ или за „**себереализация**“ нямат библейски или светоотечески основания. Те не са християнски, а индуистки и тантрически.

Нещо повече, принципът за кундалини, не е измислен от самата Нирмала Деви, а е форма на йога, наречена *Кундалини-йога*^{lxxi}, която се практикува в няколко непризнати от индийската традиция школи по йога. Кундалини-йога е дори описана в *Упанишади Кундалини-йога*. Въпреки това, Шри Матаджи изключва всякаква друга форма за пробуждане на

кундалини и предупреждава за катастрофални последици, ако пробуждането е практикувано от неоторизирани от нея хора.

В заключение, всички идеи по отношение на мястото и почти-фиктивната роля на Христос в човешкия живот са измислица на Шри Матаджи с цел тя да бъде тази, която да заеме Неговото място и да проправи път за нейната Сахаджа Йога като единствен начин за себerealизация. И още нещо, Шри Матаджи умело си приписва изключителното право да твърди, че Сахаджа Йога е единствената възможна форма, която е на разположение за единение на човека с божественото.

Концепцията за общност (затворена/отворена)

Общността на Сахаджа Йога е типичен пример за *затворена общност*. Терминът *затворена общност* е в смисъл на *затворена в себе си общност* организирана около една определена личност (учител), отдалечена от външния свят, следваща определени правила на живот имаща сравнително малък брой последователи, чиито контакти се ограничават с тези в самата общност. Общността е *затворена* още и в смисъл на това, че тя е формирана от *ограничен брой хора*, които *са единствените определени за спасение*. Преди да се оформи или преди да привлече членове, всяка затворена общност се представя като отворена и толерантна. Затворената общност се отваря единствено и в случай, че набира нови членове, но едновременно с това тя остава затворена за тези, които са вече в нея.

Точно такъв е случаят и на Сахаджа Йога. В началото общността се представя като отворена и приветлива, хората са съблазнени от усмивката и веселото излъчване на Шри Матаджи. Отец Жак Труслар^{lxxii} подчертава, че подобни групи пленяват още в началото бъдещия последовател със своето поведение, със своята отвореност, с критиката си към външния свят, който е пълен с егоизъм, индивидуализъм и материализъм. Предлагайки привидна сигурност, защита, прозрачност, взаимопомощ, групата изглежда като едно изпълнено с радост семейство, отворено и стабилно в свят, който е разрушил семейната среда, разделил е хората и е изкоренил всякакви ценности. Групата съблазнява и търсещите човешка топлина и внимание, както и тези, които са лишени от любов. Веднага обаче след влизането в общността всичко се променя напълно и кръгът се затваря. Новият член се озовава вече в *семейството на спасените*. Един път влязъл в общността на Шри Матаджи, всеки последовател прекъсва връзките си с биологическото си семейство, с приятелите си, с обществото, с всички тези, които не са проявили разбиране и не са отговорили на неговите очаквания и намира ново *истинско* семейство. Оттук нататък Шри Матаджи е тази, която замества родителите. В общността царуват мир, радост, ред, топлина, докато извън нея господстват омразата, плачът, хаосът, престъпленията и безнравствеността. Чрез постоянен

психологически натиск общността на Сахаджа Йога оказва въздействие на членовете си използвайки емоцията, а не разума.

Друг характерен белег на затворената общност е *контролт*, който се упражнява в нея. Това се забелязва и при Сахаджа Йога като типичен пример за затворена общност. Докато е още жива Шри Матаджи безцеремонно изтъква, че е „**навсякъде**“ и, че „**знае всичко за всеки**“. Това мнимо наблюдение чрез „**силата да бъдеш навсякъде**“ поражда напрежение у последователите ѝ и води до чувството, че са постоянно наблюдавани и, че се намират под стриктен контрол.

Бракове и деца

От християнска гледна точка „уредените от Шри Матаджи **бракове**“ и „**масовите сватби**“ са неприемливи. Според учението на Православната Църква, бракът е едно от седемте тайнства, заедно с Кръщение, Миропомазване, Евхаристия, Изповед, Свещенство и Елеосвещение, които са духовно-осезаеми средства за спасение. Седемте тайнства са установени от самия Господ Иисус Христос и според православното учение чрез тях човек получава Божията благодат.

От своя страна, *Бракът* е тайнство, при което младоженците, които пристъпват доброволно към бракосъчетание и обещават тържествено пред свещеника и Църквата да пазят съпружеската вяроност. Чрез благословение от свещеника те получават свише Божествена благодат, която освещава съпружеския им съюз и естественото раждане и възпитаване на децата им. Тя освещава техния брачен съюз, възвишава го до духовното единение на Христа с Църквата и им съдействува да постигнат целите на брака: единодушие между двамата, взаимно подпомагане в нравственото усъвършенстване и спасението, благословено раждане на деца и тяхното християнско възпитание. Бракът като съюз на мъж и жена е установен от Бога още в рая. Виждайки, че не е добре за човека да бъде сам, Бог му е сътворил помощник, нему подобен (Бит. 2:18). След като създал тази първа човешка двойка - мъж и жена, Господ ги благословил и казал: „*Плодете се и множете се, пълнете земята*“ (Бит. 1:28). Като тайнство бракът е установен в Новия Завет. Показвайки високото достойнство на установения от Бога брачен съюз, Иисус Христос почел със Своето присъствие сватбата в Кана Галилейска и там извършил първото Си чудо (Йоан 2:1-11).

Ето затова, от гледна точка на християнската етика, уредените бракове, които се практикуват в общността на Шри Матаджи са неприемливи, защото често границата между уредените и принудителните бракове е много тясна. Нещо повече, традицията на уредените бракове принадлежи на други религиозни общности, различни от християнската.

Що се отнася до „**положението на децата**“ в общността на Сахаджа Йога, то трябва да се подчертае, че то не се отличава много от това на децата в другите нови религиозни движения. Иначе казано:

1. *Децата са лишени от възможността да преминат през един нормален учебен процес и са задължени да се обучават в специалните училища на общността.*

С други думи, те се намират в една затворена среда и най-огромната опасност, която ги грози е *десоциализацията*. Детето Сахаджа Йога няма следователно достъп до детски градини, училища, културни и спортни изяви, то няма контакт със заобикалящия го свят. Всичко в общността за него е задължително, докато всичко, което предлага обществото е забранено. Постоянно му се повтаря, че външният свят е лош, вреден и, че единственото място, на което ще се чувства добре, това е в самата общност.

2. *Децата са насилствено отдалечавани от родителите си.*

Родителските права върху децата са напълно отхвърлени. Нещо повече, с едно такова отдалечаване на децата Сахаджа Йога може да предизвика у тях *истински психически шок*.

В обобщение, с учението си относно положението на децата и правата на родителите, както и с идеята, че на родителите е разрешено да бият децата си, Сахаджа Йога не само се отличава от тази на християнството, но и не зачита *Конвенцията за правата на децата* на ООН от 20 ноември 1959 г.

Болести, медицина, лечение

Концепциите на Сахаджа Йога за болестите и медицината се доближават до тези на някои предшестваци я религиозни групи и най-вече до тези на Ню Ейдж движенията. Както Шри Матаджи така и тези движения проповядват срещу официалната медицина. За тях тя е прекалено агресивна. От друга страна обаче се изказват в полза на алтернативната медицина както и в полза на лечението благодарение на хармонизирането на тялото с природата – *самолечението*. Шри Матаджи следователно повтаря всичко вече казано от нейни предшественици. Да вземем за пример „**отхвърлянето на професионална медицинска помощ**“, тя не ѝ принадлежи. Още Мери Еди Бейкър (1821-1910), основателката на *Християнска наука* проповядва срещу официалната медицина, лекарите и ваксините. Последователите на *Християнска наука* „помагат“ на хората чрез *грешната реалност на болестта*.^{lxxiii} Молитвите и тренингите се използват, за да се пребори иреалността на болестта. При адвентистите също има наложени ограничения относно официалната медицинска помощ.

От православна гледна точка да се обръщаш за помощ към официалната медицина не е забранено. Светото Писание не учи срещу нея и в полза на аюрведическата медицина или на лечението чрез пробуждане на кундалини, а дори напротив, както пише в Книга Премъдрост на

Иисус, син Сирахов, прибегването до лекарска помощ не е липса на вяра в Бога, защото Господ е този, който помага чрез лекаря и лекарят и болният трябва да Му се молят заедно: *„Почитай лекаря с чест според нуждата от него, защото Господ го е създал, и лекуването е от Вишния, и от царя получава дар...Затова Той е дал на хората знание, за да Го прославят в Неговите чудни дела...Синко, в болестта си не бивай небрежен, а се моли Господу, и Той ще те изцели...и дай място на лекаря, защото и него Господ е създал, и да се не отдалечава той от тебе, защото е потребен“* (Иис.Сир.38:1-15). Не бива да се забравя и, че св. ап. Лука също е бил лекар: *„Поздравява ви Лука, многообичният лекар, и Димас“* (Кол. 4:14).^{lxxiv} От православна гледна точка, всяко отказване от медицинска помощ и всеки опит да се прибегне към лечение чрез използване на методи за пробуждане на кундалини, които предлага Шри Матаджи се счита за грях.

По отношение на **„болестите, които Шри Матаджи счита за резултат от запушени чакри“**, то трябва да се подчертае, че тази идея също не е част от библейското учение. Става въпрос за концепция, която се доближава до тези на Ню Ейдж движенията, които учат например, че злото в света съществува поради енергийния дисбаланс, вътрешния дисбаланс у всеки един от нас или по отношения на ближния.^{lxxv} Библията от своя страна е ясна, че всеки трябва да се погрижи за себе си преди да се разболее (срв. Иис.Сир.18:19) и също така, че трябва да спазва хигиена на хранене, за да продължи живота си (срв. Иис.Сир. 37:27-31). Според православното учение, причините за болестите биха могли да се крият не в запушени чакри, а поради извършени грехове: *“Ако не залягаши да изпълняваш всички думи на тоя закон, писани в тая книга...Господ ще порази тебе и твоето потомство с необикновени порази, с порази големи и трайни, и с болести лоши и трайни;...Господ ще направи върху тебе, докле бъдеш изтребен“* (Второз. 28:58-61); *“...ето, ти оздравя; недей греши вече, за да те не сполети нещо по-лошо“* (Йоан 5:14); следователно Бог е Този, Който изпраща болестите, за да върне човек отново по правилния път (срв. Второз. 28:27-29).^{lxxvi}

Изцелението също не идва от **„съсредоточване върху снимката на Шри Матаджи“**! То зависи от Бога, Той е Този Който го дава или не: *„Той прощава всички твои беззакония, изцелява всички твои недъзи“* (Пс. 102:3). Той е Този, Който има силата да изцелява: *„...и Той имаше сила Господня да ги изцерева“* (Лука 5:17) и *„И целият народ гледаше да се допре до Него, защото от Него излизаше сила и изцереваше всички“* (Лука 6:19). От православна гледна точка телесното изцеление включва също така и духовни подвизи като молитва, пост, изповед, причастие със Светото Тяло и Светата Кръв Христови, миропомазване, а не с безсмислено съзерцание на хартиена снимка на Шри Матаджи.

Учението на Нирмала Деви по отношение на генетичното превъзходство на източните народи също не се толерира от християнството. То не проповядва в полза или ущърб на една

определена раса. То не изтъква също така генетичните способности на едни или други народи и раси по отношение на тези на други народи и раси.

Следователно, от християнска гледна точка учението на Шри Матаджи за генетичното превъзходство на източните народи може да бъде определено като *етноцентрично* и противоречиво на християнското учение за равенство на народите и расите.

Ритуали и практики

Както вече беше споменато, Сахаджа Йога установява своя специфична ритуална система предлагайки на последователите си специфични техники и практики като например лична и колективна медитация, съсредоточване върху снимката на Шри Матаджи и др. Всичко това е с цел да се достигне себереализация и да се създаде колективно съзнание.

Всъщност, подобни практики са типични за по-голяма част от новите религиозни движения. Всички измежду тях предлагат на членовете си *да разширят съзнанието си* и да намерят в същото време най-доброто лично аз и достъп до *Съзнанието*. Те предлагат няколко основни техники – медитация, релаксация, йога, софрология и др.

От християнска гледна точка, практикуваното от Сахаджа Йога съзерцание представлява истинска опасност за човека, защото естественото спокойствие предизвикано чрез някоя от горепосочените техники води до разпад на личното съзнание, което няма нищо общо с мира на Светия Дух. Светият Дух няма нужда да търси помощ от *човешки техники*, за да бъде приет.

3. Заключение

В заключение, като се вземат предвид изложените по-горе социални и доктринални различия между Сахаджа Йога и православно християнство, движението определено може да бъде класифицирано като *нова религиозна общност с азиатски корени от авторитарен и интровертен тип*, а религиозната ѝ доктрина да бъде определена като *субстрат от индуизъм, будизъм, християнство, ислям, окултизъм, теософия и от идеите на религиозния ѝ лидер Шри Матаджи*.

Следователно, православните християни трябва да бъдат много внимателни с подобни на Сахаджа Йога движения, които проповядват *грешни* религиозни доктрини. Още св. ап. Павел предупреждава Колосяни: *„Гледайте, братя, да ви не увлече някой с философия и с празна измама според човешкото предание, според стихийте световни, а не според Христа“* (Колос. 2:8).

И още, тези, които се питат дали могат да бъдат кръстени в Исус Христос и едновременно с това да са Сахаджа Йога трябва да знаят, че: „*Никой слуга не може да слугува на двама господари, защото или единия ще намрази, а другия ще обикне; или на единия ще угоди, а другия ще презре. Не можете да служите на Бога и на мамона*“ (Лука 16:13).

-
- i Coney, J., *Sahaja Yoga: Socializing Processes in a South Asian New Religious Movement*. London, 1999, p. 25-29.
- ii *Idem*
- iii Според Сахаджа Йога *кундалини* е силата на енергията, която се намира в латентно състояние в сакралната кост, в основата на гръбначния стълб.
- iv Centre Roger Ikor: *Les sectes - Etat d'urgence: mieux les connaître, mieux s'en défendre en France et dans le monde*. CCMM, Centre Roger Ikor, Paris, 1995.
- v Coney, J., *op. cit.*, p. 25-29.
- vi *Idem*
- vii *Ibidem*
- viii Вж. http://sahajayoga-shrimataji.org/sahaja_yoga/
- ix Дворкин, А., *Сектоведение. Тоталитарные секты*, Нижний Новгород, 2007, с. 433-447.
- x *Пуджа* е ритуал в източните религии като индуизъм и джайнизъм, чрез който се отдава почит на определени божества.
- xi Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xii *Idem*
- xiii *Ibidem*
- xiv Verneite, J., Moncelon, C., *Dictionnaire des groupes religieux aujourd'hui (religions - églises - sectes - nouveaux mouvements religieux - mouvements spiritualistes)*, Paris, 1995.
- xv Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xvi Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- xvii Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xviii Verneite, J., Moncelon, C., *op. cit.*
- xix *Idem*
- xx Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xxi *Калки* е последният аватар на Вишну. Това е аватар, който „ще дойде“. Изобразява се като мъж на бял кон, който закриля добрите и побеждава злото.
- xxii *Кали Юга* е четвъртата и настояща епоха от индуистката космогония, другите три са Крита Юга, Трета Юга и Двапара Юга.
- xxiii Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- xxiv Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xxv *Ганеша* е божество от индуисткия религиозен пантеон. Син е на Шива и Парвати. Изобразява се с глава на слон.
- xxvi Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- xxvii *Вишну* е божество от индуисткия религиозен пантеон, пазител на цялата вселена.

-
- xxviii *Чайтаня* (1486-1533) е индийски философ и реформатор.
- xxix Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- xxx *Idem*, с. 433-447.
- xxxi Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xxxii Вж. <https://bgsahajayoga.wordpress.com/category/утешителя/>
- xxxiii Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- xxxiv Sahaja Yoga: vigilance...! *Bulles*, n° 83, 3ème trimestre 2004. In <http://www.prevensectes.com/sahaja3.htm>
- xxxv Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- xxxvi *Idem*, с. 433-447.
- xxxvii Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xxxviii Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- xxxix Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xl *Idem*
- xli Sahaja Yoga: vigilance...! *op. cit.*
- xlii Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xliii *Аурам* е индуистка дума за комуна, затворена общност, която живее по собствени правила отдалечена от външния свят.
- xliv Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- xlv Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- xlvi Вж. <http://sahajann.ru/samorealizaciya/eda/>
- xlvii *Idem*.
- xlviii Вж. <http://dictionnairesahajayoga.blogspot.com/2011/07/lalcool-selon-sahaja-yoga.html>
- xlx Вж. <http://sahajann.ru/samorealizaciya/eda/>
- l Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- li Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- lii Genève, M., *Sectes et santé: Bulletin de liaison du CCMM*, février 1992. In <http://www.prevensectes.com/sante.htm>
- liii Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- liv Genève, M., *op. cit.*
- lv Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- lvi Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- lvii Coney, J., *op.cit.*, p. 25-29.
- lviii Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- lix Дворкин, А., *пос. съч.*, с. 433-447.
- lx Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- lxi Vernet, J., Moncelon, C., *op. cit.*
- lxii Coney, J., *op.cit.*, p. 159.
- lxiii Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- lxiv Sahaja Yoga: vigilance...! *Bulles*, n° 83, 3ème trimestre 2004. In <http://www.prevensectes.com/sahaja3.htm>

-
- lxv Centre Roger Ikor: *op. cit.*
- lxvi De Gibon, Y., Vernet, J., *Des "sectes" à notre porte*, Paris, 1994, p. 29.
- lxvii Bailey, A. A., *Traité sur les sept rayons*. Psychologie ésotérique, Vol. 1. In <http://urobore.free.fr/Occultisme/Theosophie/Biblio/B/1.html>
- lxviii Bailey, A. A., *Traité sur les sept rayons*. Les rayons et les initiations, Vol. 5. In <http://urobore.free.fr/Occultisme/Theosophie/Biblio/B/1.html>
- lxix *Омизъм* е НРД създадено през 1969 г. във Франция от Жилбер Бурден.
- lxx Alfeyev, H., *Le mystère de la foi*. Introduction à la théologie dogmatique orthodoxe, Paris, 2011, p.102-103.
- lxxi *Кундалини-йога* е привнесена в Европа от Карл Густав Юнг (1875-1961) още през 1932 г.
- lxxii Отец Жак Труслар (1924-2011) е специалист по НРД.
- lxxiii Eddy, M. B., *Science et Santé avec la Clef des Ecritures*, Boston, 1918.
- lxxiv Обухов, М., Библия о врачах и медицине. В <http://rpczmoskva.org.ru/stati/svyashhennik-maksim-obuxov-bibliya-o-vrachax-i-medicine.html>
- lxxv Amherdt, F.-X., Sectes et nouveaux mouvements religieux. Que dire ? Que faire ?, 1re soirée, 8. 04. 1997. (Запис на първа част от конференцията на о. Франсоа-Гзавие Амердт от гр. Сиер, Швейцария, която изцяло е представена в четири части в Център „Св. Урсула“, Фрибург, Швейцария).
- lxxvi Обухов, М., *пос.съч.*

БИБЛИОГРАФИЯ

Дворкин, Александр, *Сектоведение. Тоталитарные секты*, Нижний Новгород, 2007.

Обухов, Максим, Библия о врачах и медицине. В

<http://rpczmoskva.org.ru/stati/svyashhennik-maksim-obuxov-bibliya-o-vrachax-i-medicine.html>

Alfeyev, Hilarion, *Le mystère de la foi*. Introduction à la théologie dogmatique orthodoxe, Paris, 2011.

Amherdt, Francois-Xavier, Sectes et nouveaux mouvements religieux. Que dire ? Que faire ?, 1re soirée, 8. 04. 1997. Запис на конференцията на о. Франсоа-Гзавие Амердт от гр. Сиер, Швейцария, която изцяло е представена в четири части в Център „Св. Урсула“, Фрибург, Швейцария.

Bailey, Ann Alice, *Traité sur les sept rayons*. Psychologie ésotérique, Vol. 1. In

<http://urobore.free.fr/Occultisme/Theosophie/Biblio/B/1.html>

Bailey, Ann Alice, *Traité sur les sept rayons*. Les rayons et les initiations, Vol. 5. In

<http://urobore.free.fr/Occultisme/Theosophie/Biblio/B/1.html>

Centre Roger Ikor: *Les sectes - Etat d'urgence: mieux les connaître, mieux s'en défendre en France et dans le monde*. CCMM, Centre Roger Ikor, Paris, 1995.

Coney, Judith, *Sahaja Yoga: Socializing Processes in a South Asian New Religious Movement*. London, 1999.

De Gibon, Yves, Vernette, Jean, *Des "sectes" à notre porte*, Paris, 1994.

Eddy, Mary Baker, *Science et Santé avec la Clef des Ecritures*, Boston, 1918.

Genève, Marie, Sectes et santé: *Bulletin de liaison du CCMM*, février 1992. In <http://www.prevensectes.com/sante.htm>

Sahaja Yoga: vigilance...! *Bulles*, n° 83, 3ème trimestre 2004. In <http://www.prevensectes.com/sahaja3.htm>

Vernette, Jean, Moncelon, Claire, *Dictionnaire des groupes religieux aujourd'hui (religions - églises - sectes - nouveaux mouvements religieux - mouvements spiritualistes)*, Paris, 1995.

<https://bgsahajayoga.wordpress.com/category/утешителя/>

<http://sahajann.ru/samorealizaciya/eda/>

http://sahajayoga-shrimataji.org/sahaja_yoga/

<http://dictionnairesahajayoga.blogspot.com/2011/07/lalcool-selon-sahaja-yoga.html>